

“Chuyện...” Nhà Thơ Nguyễn Quang Thiều

Đặng Xuân Xuyên

Tôi chưa đọc "Chuyện làng Nhô", cũng chưa đọc "Chuyện với Thanh" nên không biết "nội tình" các "Chuyện..." đó thế nào, những "uẩn khúc" ẩn nấp phía sau 2 "Chuyện..." đó với nhà thơ Nguyễn Quang Thiều ra sao nên tôi không lạm bàn về 2 tác phẩm này nhưng tôi tin khi nhắc đến tiểu sử và sự nghiệp của nhà thơ Nguyễn Quang Thiều người ta không thể không nhắc đến "Chuyện làng Nhô" và "Chuyện với Thanh" như 2 "Quả Nghiệp" đã "quật" vào cuộc đời ông với nhiều tầng "cảm xúc". Và cả 2 tác phẩm này sẽ dai dẳng ám ảnh, buộc ông phải nhìn nhận lại với những day dứt, cay đắng.

Tôi chưa gặp ông ngoài đời, chỉ là bạn facebook của ông mới đây sau khi tôi viết mấy bài ("Hồn nhiên" kiểu Paul Nguyễn Hoàng Đức, Sự "thật thà" của nhà văn Đông La) có nhắc đến danh xưng nhà thơ Nguyễn Quang Thiều với vai trò là nhân chứng cho bài viết. Tôi cũng chưa nghe người khác nói về ông mà chỉ "đọc" ông qua những bài viết của các "chứng nhân" tự nhận đã từng là bạn "tri âm tri kỷ" của ông. Họ từng tạc ông như tượng đài của tài năng, của con người tình nghĩa rồi ngoắt cái họ trở mặt vì mưu lợi từ Nguyễn Quang Thiều (Chủ tịch Hội Nhà văn Việt Nam) không được như ý đã để cảm xúc tiêu cực dẫn dắt những ngôn từ công kích cá nhân nhắm trực diện vào ông như các bài viết của nhà văn Đông La, nhà "triết học tự phong" Paul Nguyễn Hoàng Đức. Qua đó và qua những dòng trạng thái, những ứng xử của Nguyễn Quang Thiều trên mạng xã hội, tôi cố gắng đọc, cố gắng bóc tách những câu chữ nặng mùi xu nịnh và những ngôn từ hăm hực cay cú ở các bài viết đó để rồi hiện ra chân dung một Nguyễn Quang Thiều chân thực với những toan tính, những ứng xử cũng rất người, rất đời. Ông không hoàn hảo như người ta từng tụng ca, tạc tượng nhưng cũng hoàn toàn khác xa những gì mà Đông La, Paul Nguyễn Hoàng Đức vẫn ngày ngày cặm cụi lên mạng tô vẽ.

Mấy ngày nay, sau thông cáo báo chí kỳ họp thứ 10 của Ủy ban kiểm tra Trung ương ngày 30 tháng 7 năm 2026, cách chức tất cả các chức vụ trong Đảng với nhà thơ Nguyễn Quang Thiều (Chủ tịch Hội Nhà văn Việt Nam), trên các nền tảng mạng xã hội như Facebook, Youtube... xuất hiện hàng loạt ý kiến đồng tình trước quyết định quyết liệt của Ủy ban kiểm tra Trung ương và mong muốn đây sẽ là cuộc "phẫu thuật" cần thiết để làm trong sạch môi trường xuất bản và quản lý văn nghệ. Trong số những ý kiến đó có khá nhiều bài viết mượn danh "yêu nước", "yêu chế độ", "yêu sự thật",... hừng hực khí thế tấn công vào nhân thân, đòi tư nhà thơ Nguyễn Quang Thiều để thỏa mãn "cái tôi phán xét", "cái tôi đầu tổ" mà không nhìn nhận khách quan nhà thơ Nguyễn Quang Thiều sai ở đâu, sai những gì và sai như thế nào! Bên cạnh đó là sự im lặng đầy toan tính hoặc ít ỏi những dòng trạng thái rụt rè của vài nhà văn nhà thơ (những hội viên Hội Nhà văn Việt Nam từng chưng ra facebook khoe mối thân tình với vị Chủ tịch Hội Nhà văn Việt Nam) vài dòng ẩn dụ vô thưởng vô phạt, không động chạm đến lợi ích hay sự an toàn của bản thân để được tiếng là không thờ ơ trước thế sự, đã "bảo vệ" nhà thơ Nguyễn Quang Thiều mà quên rằng người cầm bút chân chính trước hết phải thượng tôn pháp luật, phải nhìn nhận sự việc khách quan để bảo vệ lẽ phải, bảo vệ sự thật, bảo vệ giá trị nhân văn và sự văn minh trong tranh luận.

Nhà thơ Nguyễn Quang Thiều sai phạm ở vai trò quản lý hành chính đã được cơ quan chức năng làm rõ và xử lý nghiêm minh nhưng tư cách văn chương và những đóng góp trước đây của nhà thơ Nguyễn Quang Thiều không thể bị phủ nhận sạch trơn bởi tâm lý đám đông "dậu đổ bìm leo" của không ít người cầm bút.

Hà Nội, sáng 04 tháng 08-2026
ĐẶNG XUÂN XUYỀN